

NR 70/2015

PREFERENCJE PARTYJNE W MAJU –

PRZED DRUGĄ TURĄ WYBORÓW

PREZYDENCKICH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Końcówka kampanii wyborczej przed II turą wyborów prezydenckich i ostra rywalizacja obu konkurentów spowodowały niezwykłą mobilizację polityczną Polaków. Jej przejawem jest wyjątkowa liczba badanych deklarujących chęć wzięcia udziału nie tylko w wyborach prezydenckich, ale także – hipotetycznych – parlamentarnych. Obecnie¹ zamiar głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu zadeklarowało aż 70% dorosłych Polaków. W porównaniu z badaniem przeprowadzonym miesiąc wcześniej odsetek badanych chcących wziąć udział w głosowaniu wzrósł o 7 punktów procentowych, w perspektywie dwumiesięcznej deklarowana frekwencja zwiększyła się aż o 16 punktów². Jednocześnie, w porównaniu z kwietniem wyraźnie spadł odsetek deklarujących absencję wyborczą (spadek o 5 punktów, do 16%). Zmniejszyła się nieco liczba osób wahających się, czy iść na wybory (14%, spadek o 2 punkty), którzy już w poprzednim miesiącu w znacznej części podjęli decyzję i powiększyli grupę głosujących.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w potencjalnych wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2014						2015						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	52	51	50	55	55	61	54	55	56	61	54	63	70
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	16	16	19	18	19	16	16	18	20	19	22	16	14
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	32	33	31	27	26	23	30	26	23	20	23	21	16

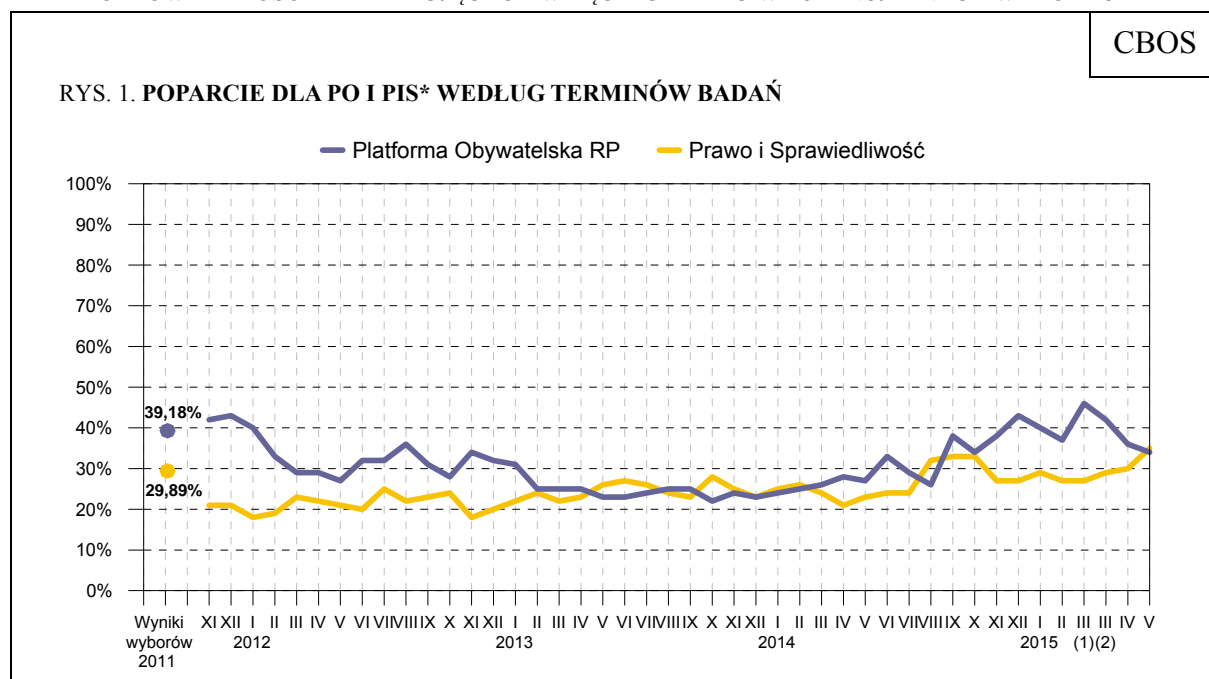
* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (300) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 14–20 maja 2015 roku na liczącej 1048 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w połowie marca”, marzec 2015 (oprac. B. Badora).

Mobilizacja wyborcza tak wielu Polaków i nastroje po pierwszej turze wyborów spowodowały zmianę na pozycji lidera naszego rankingu. W maju nieznacznie więcej zadeklarowanych wyborców chce głosować na PiS (35%), niż na PO (34%). W porównaniu z deklaracjami sprzed miesiąca rządząca partia straciła 2 punkty procentowe, natomiast konkurencyjny PiS zyskał aż 5 punktów. Notowania pozostałych ugrupowań znalazły się na krawędzi wyborczego progu. PSL, podobnie jak KORWIN Janusza Korwin-Mikkego, popiera po 5% zadeklarowanych uczestników wyborów. W porównaniu z kwietniem oba ugrupowania nieznacznie straciły (w obu przypadkach spadek o 1 punkt). Po wyborczej klęsce kandydatki SLD w wyborach prezydenckich na tę partię chciałoby oddać swój głos zaledwie 4% głosujących (spadek o 3 punkty procentowe). Takie samo poparcie (4%) zdobyło **niewymienione na naszej liście** (jako że jeszcze oficjalnie nie istnieje) przyszłe ugrupowanie Pawła Kukiza, poparcie dla którego badani wyrażali w pytaniu otwartym (inna partia, jaka?). Spośród pozostałych partii swoich zwolenników znalazły w tym miesiącu jeszcze Twój Ruch Palikota (2%), a także Polska Partia Pracy, Ruch Narodowy oraz Kongres Nowej Prawicy (po 1% głosów). Wśród wyjątkowo licznych w tym miesiącu wskazań spoza listy, które badani zgłaszali samodzielnie, oprócz najliczniejszych głosów oddanych na przyszłą formację Pawła Kukiza, odnotowaliśmy jeszcze pojedyncze głosy na Demokrację Bezpośrednią, Mniejszość Niemiecką, Nowoczesnych PL (określanych jako partia Leszka Balcerowicza), Wolność i Równość oraz Zielonych.

ODPOWIEDZI OSÓB DEKLARUJĄCYCH WZIĘCIE UDZIAŁU W POTENCJALNYCH WYBORACH

* Od sierpnia 2014 roku poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską i Polską Razem, od marca 2015 poparcie dla Prawa i Sprawiedliwości wraz z Solidarną Polską, Polską Razem oraz Prawicą Rzeczypospolitej

W trakcie kampanii przed wyborami prezydenckimi zmalał odsetek osób niezdecydowanych, na kogo głosować – w maju 6% zadeklarowanych uczestników wyborów nie wie, które ugrupowanie poparłoby w wyborach do Sejmu i Senatu (o 2 punkty procentowe mniej niż przed miesiącem).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*							
	2014		2015					
	XI	XII	I	II	III (1)	III (2)	IV	V
	w procentach							
Prawo i Sprawiedliwość wraz z Polską Razem, Prawicą Rzeczypospolitej i Solidarną Polską**	27	27	29	27	27	29	30	35
Platforma Obywatelska RP	38	43	40	37	46	42	36	34
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	9	7	10	5	5	6	5
KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	-	-	-	-	4	3	6	5
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	6	6	8	6	7	7	4
Twój Ruch	1	1	<1	3	1	1	2	2
Ruch Narodowy	-	-	-	-	1	<1	1	1
Kongres Nowej Prawicy	4	4	4	4	1	1	1	1
Polska Partia Pracy	1	1	2	1	2	1	1	0
Prawica Rzeczypospolitej	1	0	1	1	-	-	-	-
Inne odpowiedzi	6	4	6	3	3	1	2	7
(w tym ugrupowanie Pawła Kukiza)								(4)
Trudno powiedzieć	5	4	4	4	3	9	8	6
Odmowa odpowiedzi	1	1	1	1	0	1	1	1
N=	562	505	555	563	644	570	649	737

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach

** Do lutego 2015 roku Prawica Rzeczypospolitej uwzględniana była na liście partii oddzielnie

Zarejestrowany w ubiegłym miesiącu znaczący spadek poparcia dla Platformy Obywatelskiej, który w mniejszym stopniu obserwowany był także w maju, oraz odnotowany obecnie wyraźny wzrost liczby zwolenników PiS sprawiły, że układ sił między dwoma najsilniejszymi ugrupowaniami na naszej scenie politycznej zbliżył się do stanu równowagi. Kampania przed pierwszą turą wyborów prezydenckich osłabiła poparcie dla krytykowanego na każdym kroku przez politycznych przeciwników obecnego prezydenta, rządu i głównego ugrupowania rządzącej koalicji. Symboliczne zwycięstwo kandydata PiS w pierwszej turze

wyborów prezydenckich i jego intensywna kampania bez wątpienia przyczyniły się do wzrostu poparcia dla ugrupowania, które go wysunęło. Wzrost odsetka zwolenników PiS może także wynikać ze zwiększenia liczebności grupy głosujących, którzy do tej pory nie wyrażali swych preferencji wyborczych. Jednocześnie obserwujemy postępującą w trakcie kampanii wyborczej polaryzację sceny politycznej, czego przejawem jest spadek poparcia dla wszystkich partii poza dwiema najbardziej się liczącymi. Wart odnotowania jest wynik nieistniejącej jeszcze partii firmowanej nazwiskiem Pawła Kukiza, którą respondenci bardzo wyraźnie wsparli, mimo że nie było jej na liście. To prognostyk zapowiadający potencjalnie spory sukces tej, funkcjonującej jeszcze w sferze planów i zamierzeń, inicjatywy politycznej.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		70	14	16	1047
Płeć	Mężczyźni	72	11	17	509
	Kobiety	69	16	15	538
Wiek	18–24 lata	63	22	15	116
	25–34	68	13	18	205
	35–44	68	16	16	183
	45–54	68	15	17	165
	55–64	79	9	12	186
	65 lat i więcej	73	10	17	192
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	16	17	419
	Miasto do 19 999	72	13	15	154
	20 000 – 99 999	68	15	17	193
	100 000 – 499 999	73	9	17	170
	500 000 i więcej mieszk.	78	11	11	111
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	63	13	23	217
	Zasadnicze zawodowe	64	15	21	256
	Średnie	71	15	14	322
	Wyższe	82	10	8	252
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	84	10	6	122
	Średni personel, technicy	79	13	8	35
	Pracownicy adm.-biurowi	75	12	13	70
	Pracownicy usług	70	15	14	62
	Robotnicy wykwalifikowani	63	17	19	105
	Robotnicy niewykwalifik.	57	18	25	61
	Rolnicy	64	24	11	44
	Pracujący na własny rach.	76	15	9	44
	Bezrobotni	62	12	25	103
	Emeryci	73	10	17	214
	Renciści	71	8	21	71
	Uczniowie i studenci	67	19	15	53
	Gospodynie domowe i inni	67	18	16	63
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	65	13	21	165
	Od 650 do 999 zł	67	13	21	133
	Od 1000 do 1399 zł	71	13	15	160
	Od 1400 zł do 1999 zł	76	12	12	122
	2000 zł i więcej	84	8	8	198
Ocena własnych war. mater.	Złe	54	14	32	152
	Średnie	67	17	15	436
	Dobre	79	10	11	459
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	72	4	24	53
	Raz w tygodniu	76	14	10	467
	1–2 razy w miesiącu	67	16	18	150
	Kilka razy w roku	65	13	22	216
	W ogóle nie uczestniczy	64	16	20	156
Poglądy polityczne	Lewica	77	8	15	157
	Centrum	69	16	15	332
	Prawica	82	10	7	349
	Trudno powiedzieć	47	21	32	209

Tabela 2

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?						Liczba osób
		Kongres Nowej Prawicy	KORWiN: Koalicja Odnowy Rzeczypospolitej Wolność i Nadzieja	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS) wraz z Solidarną Polską, Polską Razem i Prawicą Rzeczypospolitej	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	5	34	0	5	35	737
Płeć	Mężczyźni	1	7	31		5	34	367
	Kobiety		2	37	1	5	37	370
Wiek	18–24 lata	1	25	19		2	28	73
	25–34		8	31	1	5	29	140
	35–44	2	3	34	2	6	34	124
	45–54	1	3	34		4	42	111
	55–64	0	1	39		5	39	148
	65 lat i więcej			39		5	37	141
Miejsce zamieszkania	Wieś		4	26	1	10	42	284
	Miasto do 19 999	2	2	35		4	36	111
	20 000 – 99 999	1	6	37		2	33	131
	100 000 – 499 999	1	7	45	1		25	125
	500 000 i więcej mieszk.	1	5	38		1	31	86
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne		8	29		4	46	138
	Zasadnicze zawodowe	1	1	32	2	5	45	164
	Średnie	1	8	33		6	30	229
	Wyższe	1	2	40	1	3	27	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	4	38	1	2	15	102
	Średni personel, technicy	5	11	35		3	21	27
	Pracownicy adm.-biurowi			35		4	51	53
	Pracownicy usług		12	23		5	43	44
	Robotnicy wykwalifikowani		4	26		5	37	67
	Robotnicy niewykwalifik.		21	28	4		38	35
	Rolnicy			17		28	47	28
	Pracujący na własny rach.		2	59		5	22	33
	Bezrobotni		4	38		1	35	64
	Emeryci			37		4	41	156
	Renciści		2	27		5	55	50
	Uczniowie i studenci	3	27	28			16	35
	Gospodynie domowe i inni			37	3	12	38	42
	Dochody na jedną osobę	Do 649 zł		3	28	1	6	52
Od 650 do 999 zł			4	29		6	41	88
Od 1000 do 1399 zł			6	31		6	39	114
Od 1400 zł do 1999 zł		1	8	44		3	29	93
2000 zł i więcej		2	2	37	1	4	24	167
Ocena własnych war. mater.	Złe		4	19	2	3	57	82
	Średnie	1	6	29		3	41	293
	Dobre	1	4	41	1	6	26	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		2	40			43	38
	Raz w tygodniu	0	2	31	1	6	45	356
	1–2 razy w miesiącu		2	34		8	38	100
	Kilka razy w roku	2	6	38	1	3	24	139
	W ogóle nie uczestniczy	2	16	37			13	100
Poglądy polityczne	Lewica	0	1	44		6	16	121
	Centrum		4	39	1	9	25	230
	Prawica	2	6	28		1	53	288
	Trudno powiedzieć		8	29	1	3	31	98

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?						Liczba osób
		Ruch Narodowy	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Twój Ruch	Inna partia	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		1	4	2	7	6	1	737
Płeć	Mężczyźni	1	5	2	8	5	1	367
	Kobiety	1	3	2	5	6	1	370
Wiek	18–24 lata			2	11	10	3	73
	25–34		6	5	9	5	1	140
	35–44	3	3	1	8	2	1	124
	45–54		4	1	4	6	1	111
	55–64		6	1	6	3	1	148
	65 lat i więcej	1	4		4	9	1	141
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	4	2	5	6		284
	Miasto do 19 999		3	3	5	9	1	111
	20 000 – 99 999	1	7		8	4	2	131
	100 000 – 499 999	1	3	2	7	5	2	125
	500 000 i więcej mieszk.	1	4	2	12	5	1	86
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	5		2	5	1	138
	Zasadnicze zawodowe	1	3	2	3	4	1	164
	Średnie	1	4	1	8	8	2	229
	Wyższe	1	5	3	12	5	1	207
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		7	5	16	7	1	102
	Średni personel, technicy	4	4		8	2	7	27
	Pracownicy adm.-biurowi		2	3	4			53
	Pracownicy usług	2	4		7	4		44
	Robotnicy wykwalifikowani	2	6	4	9	7		67
	Robotnicy niewykwalifik.		5		3	2		35
	Rolnicy		5			3		28
	Pracujący na własny rach.	3	4		3	2		33
	Bezrobotni		3	2	10	7		64
	Emeryci	1	4		5	7	1	156
	Renciści		4		2	4		50
	Uczniowie i studenci			4	6	11	5	35
	Gospodynie domowe i inni		3		2	6		42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł		4		4	2		108
	Od 650 do 999 zł	2	8	1	6	3		88
	Od 1000 do 1399 zł		2	1	10	3	1	114
	Od 1400 zł do 1999 zł	1	4		1	8	1	93
	2000 zł i więcej	1	5	5	11	7		167
Ocena własnych war. mater.	Złe	2	3	1	5	3	1	82
	Średnie	0	5	2	6	6	1	293
	Dobre	1	4	2	8	6	1	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu				8	3	3	38
	Raz w tygodniu	1	3	0	5	5	1	356
	1–2 razy w miesiącu		3		9	4	2	100
	Kilka razy w roku	1	8	2	9	6		139
	W ogóle nie uczestniczy	1	6	8	6	10	1	100
Poglądy polityczne	Lewica		14	6	8	5	1	121
	Centrum	0	2	1	8	10	1	230
	Prawica	1	2	1	5	1	1	288
	Trudno powiedzieć	1	5		9	11	1	98